

**การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1**

The Administration of the Student Support System with the Secular Principles
(Gharavasa Dhamma) of Opportunity Expansion School Administrators in Muang Chiang
Mai District under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1

เจนณรงค์ ชุ่มพะวงค์ Chennarong chumphawong

สาโรจน์ แก้วอรุณ Sarot kaewarun

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

NORTH-CHIANG MAI UNIVERSITY

Aumchennarong@gmail.com

Haripunchai Review 04/10/2023

Haripunchai Review 29/11/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ 2. ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 รูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูผู้สอน 95 คน รวม 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็น 1. แบบสอบถาม 2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ

2) แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 2.1 สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมวางแผน ตามแผนปฏิบัติราชการของสถานศึกษา 2.2 ครูประจำชั้นควรจัดทำระเบียบสะสม (ปพ.8) ให้เป็นปัจจุบัน 2.3 ครูประจำชั้นควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน 2.4 ครูควรศึกษาการใช้เครื่องมือการประเมินความฉลาดทางอารมณ์(EQ) ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 2.5 ครูควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยการประสานงานการส่งต่อนักเรียน ไปยังภาคีเครือข่าย เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, หลักฆราวาสธรรม, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the administration of the student support system and study ways to improve the administration of the student support system with the Secular Principles (Gharavasa Dhamma) of Opportunity Expansion School Administrators in Muang Chiang Mai District under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1. There were 103 samples, consisting of 8 school administrators, 95 teachers, a total of 103 people. The tools used were 1.Questionnaire 2. Semi-structured interviews, analyzed data by arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research were as follows:

1) The administration of the student support system with the Secular Principles (Gharavasa Dhamma) of Opportunity Expansion School Administrators in Muang Chiang Mai District under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1 Overall it is at a high level. When considering each aspect, sorting the average values from highest to lowest, namely, student screening. Knowing students individually Student promotion Prevention and problem solving and forwarding side respectively

2) Guidelines for the administration of the student support system were: 2.1. Schools should hold planning meetings according to the official plan of the school. 2.2 Classroom teachers should keep their cumulative records up to date 2.3 Classroom teachers should visit the student's home truthfully and up to date. 2.4 Teachers should study the use of the Emotional Intelligence Assessment (EQ) tool through the Department of Mental Health's under the Ministry of Public Health website, analyze the data to screen students into four groups: special groups, normal groups, vulnerable groups, and problem groups. 2.5 Teachers should use technology to coordinate student referrals to network partners such as Sub-District Health Promotion Hospitals, police stations, relevant agencies quickly

Keywords: Student Support System, Secular Principles (Gharavasa Dhamma), Opportunity Expansion School.

บทนำ

เด็กและเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน จำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีตซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และปัญหาต่าง ๆ ตามมากระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของประเทศ ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดระบบงาน และกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง ตลอดจนเฝ้าระวังความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความประพฤติที่เหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 หน้า 1)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวไว้ว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากการดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงานมีหลักฐานปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการหรือ

การใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 5)

การบริหารงานเป็นเรื่องสำคัญเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในตัว หมายความว่า ผู้บริหารต้องมีศาสตร์คือความรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน เช่น หลักทฤษฎีการศึกษานี้ถือว่าเป็นศาสตร์แห่งการบริหารงาน ส่วนศิลป์ในการบริหารนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน บุคคลผู้มีความเกี่ยวข้องกัน จำเป็นต้องมีธรรมะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตนต่อกัน จึงจะทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เพื่อให้การทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปด้วยความถูกต้อง ความซื่อตรงในการปฏิบัติหน้าที่ เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อให้งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำเร็จสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ของนักเรียน(พระมหาศวิกรณ์ เปมสีโล (ตั้งคำ) 2561 หน้า 48)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีการศึกษามองของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเป็นคนดีของสังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีการศึกษามองของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

2 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีการศึกษามองของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

วิธีการดำเนินงานวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครูผู้สอน 95 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกจากผู้บริหารที่มีผลงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น และโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1

แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) คือ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ วิทยะฐานะ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คนโดยคัดเลือกจากผู้บริหารที่มีผลงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น และโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น

แบบสัมภาษณ์

- 1) ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลาและสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยการกำหนดคำถามเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 3) ก่อนเริ่มการทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่างการสัมภาษณ์มีการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 จำนวน 103 คน

2) วิเคราะห์การศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

- 3) วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นจากแบบสอบถาม การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามหัวข้อหลักที่กำหนดไว้มาสรุปข้อมูลและนำเสนอด้วยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีบทของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน (Section) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมนักเรียน (Support) อยู่ในระดับมาก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (Save) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการส่งต่อ (Send) อยู่ใน ระดับปานกลาง ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักทฤษฎีบทของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูประจำชั้นควรจัดทำทะเบียนสะสม (ปพ.8) ให้เป็นปัจจุบันและส่งต่อครูที่ปรึกษาเมื่อสิ้นปี การศึกษา เมื่อนักเรียนผ่านเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล เพื่อเลื่อนระดับชั้นที่สูงขึ้น ครูประจำชั้น ควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน

ด้านการคัดกรองนักเรียน

ครูควรศึกษาการใช้เครื่องมือการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผ่านทางเว็บไซต์ของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ ข้อมูลครูประจำชั้นมีการคัดกรองโดยใช้เครื่องมือที่ เป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูประจำชั้นควรทำการคัดกรองนักเรียนโดยใช้ แบบประเมิน SDQ ซึ่งจะเป็นการประเมินตนเองแบบประเมินครูประเมินนักเรียน และแบบประเมิน ผู้ปกครองประเมินนักเรียนตามความจริง

ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ครูควรมีแบบบันทึกกิจกรรมโฮมรูมและบันทึกกิจกรรมแต่ละวันด้วยความเป็นจริง เพื่อเป็น เอกสารหลักฐานชั้นเรียนที่ครูควรทำให้เป็นปัจจุบันและการบันทึกกิจกรรมโฮมรูมครูควรใช้เวลาการ

โฮมรูมนี้นี้ในการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน จะทำให้นักเรียนมีการปรับปรุงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นได้

ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

โรงเรียนควรมีการรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดปีการศึกษา ด้วยความเป็นจริงและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน

ด้านการส่งต่อ

ครูควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยการประสานงานการส่งต่อนักเรียน ไปยังภาคีเครือข่าย เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ครูควรประสานงานกับผู้ปกครองทุกช่องทางในรูปแบบออนไลน์ มีการบันทึกและสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษาในรูปแบบออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินการคัดกรองส่งเสริม นักเรียน รวมทั้งป้องกันและแก้ไข้ปัญหาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้มีผลการดำเนินงานดีเป็นที่น่าพึงพอใจ และโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการวางแผนสร้างความเข้าใจในด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง จัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลที่เป็นปัจจุบัน ด้วยความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ มีการใช้แบบประเมิน SDQ ร่วมกับการเยี่ยมบ้าน

นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐพร จีนสายใจ (2558) เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงาน วิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ย การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ การส่งต่อนักเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุราชการ พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันผู้วิจัยได้พิจารณากับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Survey) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียนซึ่งทำให้ทราบสภาพความเป็นอยู่และความประพฤตินักเรียนตอนอยู่ที่บ้าน เพื่อนำไปสู่การพิจารณา คัดกรองนักเรียนตามกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561 : 304-314) ที่ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน (Section) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการคัดกรองนักเรียน ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านพฤติกรรม ด้านการเรียน และมีการดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณภา เย็นมนัส (2560 หน้า 82-83) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน 5 ด้านนั้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน (Support) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ ยะยอง (2562 หน้า 75-78) ที่ได้การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดย ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อระเบียบต่างๆ ในการจัดกิจกรรม

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (Save) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการเอาใจใส่นักเรียนโดยทั่วถึง เท่าเทียมกันทุกคน มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์ (2561 หน้า 63) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก

5. ด้านการส่งต่อ(Send) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนไปรับการช่วยเหลือ มีการจัดทำแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป การส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา เย็นมนัส (2560 หน้า 82-83) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน 5 ด้านนั้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ดังนี้

การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญขั้นพื้นฐานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูประจำชั้นจึงควรออกเยี่ยมบ้านและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561 หน้า 304-314) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ครูที่ปรึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือ ประเมินพฤติกรรมนักเรียนร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง

เช่น ประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และเครื่องมืออื่น ๆ ตามแบบคัดกรองและช่วยเหลือแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของกรดา มลิล (2564 หน้า 31-41) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการดำเนินงานการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนระดับโรงเรียน การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานแก่ครูในการคัดกรองนักเรียน และการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลของเพื่อนนักเรียน และการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลของครูตามลำดับการส่งเสริมนักเรียนครูที่ปรึกษาต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน ส่งเสริมอัจฉริยภาพของนักเรียนที่มีความโดดเด่น ทั้งด้านกีฬา วิชาการและส่งเสริมทักษะอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ในอนาคตต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561 หน้า 304-314) มีแนวทางโรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ด้านการส่งต่อครูที่ปรึกษาต้องให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น สอดส่องดูแลให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และปลอดภัยจากสภาวะวิกฤต สร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อช่วยเหลือ คุ้มครองนักเรียน กำกับ ติดตาม ดูแล ส่งเสริมสนับสนุนการพิทักษ์ คุ้มครองสิทธิเด็กจัดกิจกรรม สำหรับป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักธรรมาธรรมเป็นการนำเอาหลักธรรมมาประยุกต์เข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบดังนั้นสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาต้องมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนด้วยความเป็นจริง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจต่อนักเรียน

2.การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ 1กลุ่มปกติคือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2. กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาคือนักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาดตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดตามแต่กรณีการจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3.การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้นมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

4.การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

5.การส่งต่อนักเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาอาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบคือ 1) การส่งต่อภายในครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่นครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น 2) การส่งต่อภายนอกครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกสำหรับการส่งต่อภายในหากส่ง

ต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองควรจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาแล้ว

สรุปและข้อเสนอแนะ

1 สำนักงานเขตพื้นที่ควรกำหนดปฏิทินเป็นกรอบกว้างๆ และกำชับ ติดตาม ให้สถานศึกษากำหนดปฏิทินเป็นแผนการปฏิบัติงานในการให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้านนักเรียน และบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด

2 สถานศึกษควรอบรมให้ความรู้ ทำความเข้าใจเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนกับครูประจำชั้นหรือบุคลากรที่ได้รับผิดชอบ เพื่อจะนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องและสถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียน กำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน อย่างเป็นระบบ

3 ครูประจำชั้นควรมีแบบบันทึกกิจกรรมโฮมรูมและได้บันทึกกิจกรรมแต่ละวันด้วยความเป็นจริง เพื่อเป็นเอกสารหลักฐานชั้นเรียนที่ครูควรทำให้เป็นปัจจุบันและการบันทึกกิจกรรมโฮมรูมครูควรโฮมรูมนักเรียนเป็นประจำทุกวัน

4 ครูควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาต่อไป

2. ควรศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้หลักธรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ต่างๆ

References

- ชยานนท์ มูลพิมพ์. (2558). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- กรณิการ์ นีละนนท์. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์. (2561). ศึกษาสภาพและปัญหาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ - แม่สะเรียง (แม่ฮ่องสอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2562). ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- โยธิกา เลิศรัตยากุล. (2563). ระบบการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพุทธธรรม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิวา ขุนชำนาญ. (2564). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 1. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุกรินทร์ ประคำมินทร์. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาดูปทุม จังหวัดนครพนม. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.

- จิรัฐิพร จินสายใจ (2560) : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุ
ราษฎร์ธานี.
- กรดา มลิล. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ. 8 (20),. 29-42.